

UPPHÄVNING AV FÖRORDNANDE ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR (ESAVI/ 4682/2022) I KOMMUNERNAS OMRÅDEN I HELSINGFORS OCH NYLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har under perioden 13.3.2020–7.2.2022 fattat beslut om sammankomstbegränsningar och villkor för användning av utrymmen enligt lagen om smittsamma sjukdomar för sin region.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har med beslutet (ESAVI/4682/2022) av 7.2.2022 förbjudit alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt i vilka det deltar fler än 50 personer. Inomhus kan man dock ordna offentliga tillställningar där det deltar mer än 50 personer under förutsättningen att deltagarantalet i evenemanget är högst 50% (procent) av det maximala deltagarantalet i utrymmet i fråga och att det i evenemanget deltar högst 500 (femhundra) personer. Dessutom förpliktar regionförvaltningsverket med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar de aktörer som avses i 58 d § 5 momentet att ordna användningen av sådana utrymmen i kommunernas områden inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som avses i 3 momentet och som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse på så sätt att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap. Förordnandena är i kraft 8.2.2022–22.2.2022.

HÖRANDE

Parter har inte getts tillfälle att bli hörda, eftersom hörandet med stöd av 34 § 2 momentet 5 punkten i förvaltningslagen (434/2003) av annan orsak är uppenbart onödigt.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

Postadress: PB 1, 13035 AVI | Besöksadress: Wähäjärvenkatu 6, Tavastehus

tfn 0295 016 000

registratur.sodra@rfv.fi

www.rfv.fi

Besöksadress i Helsingfors

Bangårdsvägen 9

Besöksadress i Kouvola

Kauppamiehenkatu 4

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket häver det föreläggande (ESAVI/4682/2022) som med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar meddelades 7.2.2022 och som gällde förbud att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunerna i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt under perioden 14.2.2022-22.2.2022.

Till den del som det i beslutet (ESAVI/4682/2022) var fråga om förutsättningar för användning av utrymmen enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar är förordnandet i fråga fortsättningsvis i kraft enligt beslutet ESAVI/4682/2022 till och med 22.2.2022.

Motivering

Tillämpade bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får besluten som avses i 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (1221/2021) har till lagen om smittsamma sjukdomar bland annat temporärt lagts till paragraferna 58 c–58 m och 59 a – 59 e. De ovan nämnda temporära paragraferna är i kraft till och med 30.06.2022.

Enligt 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra

åtgärder som redan vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som avses i 4 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att man kan förebygga risken för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap. Av beslutet ska framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse. Regionförvaltningsverken kan fatta motsvarande beslut inom sina regioner när åtgärderna är nödvändiga inom flera kommuners områden. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut ovan som avses i 1 momentet får fattas om det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras betydande sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området.

Utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse som avses i 1 momentet är: 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare; 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt; 3) utrymmen som används för verksamhet som avses i 58 g 4 momentet oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Beslutet som avses i 1 momentet ovan förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet: 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning på Åland; 2) enskilda näringsidkare; 3) kommuner och samkommuner; 4) religionssamfund; 5) offentligrättsliga inrättningar.

Ett beslut som avses i 1 momentet ovan tillämpas emellertid inte på läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 momentet ovan får inte hindra någons rätt till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet och inte heller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Ett beslut som avses i 1 momentet ovan kan fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i paragrafen inte längre uppfylls.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Det epidemiologiska läget och sakkunnigutlåtanden

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som getts i social- och hälsovårdsministeriets brev den 10 september 2020 inrättat regionala samarbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänförs till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region.

Regionförvaltningsverket har fått bedömningar av lägesbilden och nödvändiga begränsningsåtgärder av huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp, lägesbildsmötet för Nylands kommuner utanför huvudstadsregionen och Nylands regionala samordningsgrupp. Dessutom har regionförvaltningsverket begärt ett separat utlåtande av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupps möte 8.2.2022

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp konstaterade på sitt möte att toppen av smittorna i området har passerats. Antalet smittor är dock fortsättningsvis flerfaldigt jämfört med antalet smittor i de tidigare topparna av epidemin och det är därför fortfarande möjligt att antalet smittor bland befolkningen som är mottaglig för sjukdomen snabbt ökar. Förväntningarna på att antalet smittor och behovet av sjukhusvård minskar har gjort det möjligt att gradvis öka kontakterna mellan människor och lindra begränsningsbesluten.

Vid mötet konstaterades att den sjukhusbelastning som covid-19-patienter orsakar har fortsatt att minska. I synnerhet har belastningen på intensivvården minskat. Både inom primärvården och den specialiserade sjukvården finns det fortfarande många covid-19-patienter och Helsingfors

reservsjukhus kan ännu inte köras ner. Coronaviruset förekommer fortfarande i stor utsträckning överallt.

Vid mötet konstaterades att konsekvenserna av den belastning på hälso- och sjukvården som covidpatienterna orsakar för den övriga social- och hälsovården och behandlingen av andra sjukdomar fortsättningsvis är betydande och att den sjukhusbelastning som covidpatienterna orsakar i sin helhet bedöms förbli på en högre nivå än normalt. Om minskningen av sjukhusbelastningen fortsätter den här veckan kan man bedöma att det i sikte inte finns så stor risk för ökad sjukhusbelastning att det ännu skulle behövas evenemangsbegränsningar.

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp rekommenderade att Regionförvaltningsverket i Södra Finland från och med den 14 februari 2022 inte begränsar offentliga tillställningar i huvudstadsregionen enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp ansåg att det gällande beslutet om begränsningar av kundutrymmen enligt den temporära 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande är nödvändigt.

Enligt gruppen, eftersom det fortfarande cirkulerar mycket coronavirus vid möten, betonas företagens och medborgarnas ansvar för att följa hälsosäkra rutiner. Rutinerna enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller kundutrymmen måste fortsätta för att nya striktare restriktioner ska kunna undvikas. Verksamhetsutövarna ska till exempel inte slopa munskyddsrekommendationerna eller sluta kräva att kunderna använder munskydd. Det rekommenderas att använda munskydd i kollektivtrafiken och på evenemang också efter den 14 februari. Alla som har fyllt 12 år rekommenderas oberoende av vaccinationsskyddets nivå att använda munskydd i offentliga inomhusutrymmen och i trafikmedel där det finns andra människor.

Lägesbildsmöte för kommunerna i Nyland som ligger utanför huvudstadsregionen 9.2.2022

Vid lägesbildsmötet med Nylands kommuner utanför huvudstadsregionen den 9 februari 2022 konstaterades det bland annat att samkommunen Mellersta Nylands social- och hälsovårdssamkommun har sju patienter på primärvårdsavdelningen, precis som veckan innan. Incidenstalen fortsätter att minska. I Kervo är andelen positiva prov av alla testade hög och vaccinationerna framskrider långsamt. I Östra Nyland håller incidensen på att minska. Antalet tagna prov minskar med 500 per vecka, men av färre antal prov är andelen positiva prov större. I Västra Nyland håller de positiva testresultaten en aning på att minska, antalet avdelningspatienter har ökat med en från föregående vecka och vaccinationerna framskrider måttligt.

Kommunerna godkänner begränsningarna som huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp rekommenderar.

Nylands regionala coronasamordningsgrupps möte 10.2.2022

Nylands regionala coronasamordningsgrupp konstaterade på sitt möte den 10 februari 2022 bland annat att antalet covid-19-patienter som vårdas på sjukhus i hela landet håller på att öka. I HNS-området håller antalet covid-19-patienter och de laboratorieverifierade smittorna på att minska. Epidemivågen har varit klart kraftigare än tidigare. Det finns fortfarande höga antal smittor på dagsnivå och 45,4 procent av alla testade är positiva. Smittorna är i huvudsak hos personer under 60 år. Det finns en nedgång i virushalterna i Viksbacka avloppsvatten i Helsingfors. I Esbo har virushalterna i avloppsvattnet ökat något efter nedgången. På HNS:s vårdavdelningar finns 86 covidpositiva patienter, av vilka 39 är på kohortavdelningar. På intensivvårds- och intensivövervakningsavdelningarna finns sammanlagt åtta patienter, av vilka fyra har covid-19 som första diagnos. För Helsingfors del konstaterades det bland annat att man nästa vecka börjar planera nedkörningen av reservsjukhuset i Hertonäs.

När det gäller restriktionerna lyfte Nylands regionala samordningsgrupp fram att nödvändighetsmotiveringen håller på att upphöra när antalet sjukhuspatienter minskar. Det finns fortfarande många patienter på sjukhusen och antalet smittor är större än under de tidigare vågtopparna. Många coronapositiva hamnar emellertid på sjukhus av annan orsak än covid-19 och befolkningen är mer och mer immun efter att ha haft sjukdomen och de tre vaccinerna. Det finns fortfarande 100 000 ovaccinerade personer i HNS-området. Risken för att smittas är större än i samband med tidigare vågor.

På basis av det som presenterades under mötet rekommenderade Nylands regionala samordningsgrupp i linje med huvudstadsregionens coronasamordningsgrupps riktlinjer till Regionförvaltningsverket i Södra Finland att det från och med den 14 februari 2022 inte inför restriktioner enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar för offentliga tillställningar i Nylands område.

Nylands regionala samordningsgrupp bedömde att det beslut enligt den temporära 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar som Regionförvaltningsverket i Södra Finland meddelade den 22 februari 2022 om begränsningar av kundtrymmen fortfarande är nödvändigt och proportionerligt och bedömde att nödvändigheten kommer att fortsätta. Nylands regionala samordningsgrupp rekommenderar därför att Regionförvaltningsverket i Södra Finland förlänger beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar efter den 22 februari 2022.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts utlåtande 11.2.2022

Enligt utlåtandet är vaccinationstäckningen av vaccin mot covid-19 bland HNS-sjukvårdsdistrikts befolkning över 18 år 86,1% för den första dosen, 83,4% för den andra dosen och 56,3% för den tredje dosen, som under den senaste veckan har ökat med 3,7%, 3,7% och 4,5%, vilket mest torde bero på att vaccinationsuppgifternas tidigare överföringsproblem har lösts särskilt i Mellersta Nyland. I befolkningen under 18 år har motsvarande vaccinationstäckning förblivit låg; 37,2% för den första, 25,1% för den andra och 0,3% för den tredje vaccindosen.

I utlåtandet konstateras att incidensen av HNS-områdets laboratorieverifierade covid-19-fall enligt offentliga uppgifter i THL:s register över smittsamma sjukdomar under perioden 27.1 - 9.2.2022 är 1 722 / 100 000 invånare. I alla kommuner är incidensen i huvudsak över 1 000/100 000 invånare, men i Lovisa 918 och Lapträsk 764.

Enligt utlåtandet har 44–45 procent av de undersökta coronavirusproverna i HNS-området konstaterats vara positiva under föregående vecka och andelen verkar ha stabiliserats på den nivån redan under tre veckors tid. Andelen positiva prov varierar kommunvis från 32% till över 50% i de kommuner där uppgifterna följs upp.

I utlåtandet konstateras att smittspårningen i kommunerna inom HNS-området har riktats enbart till situationer med hög risk, till exempel vårdinrättningar och hälso- och socialvårdspersonal. Det går inte att spåra andra smittor och inte ens få information om de flesta smittorna för smittspårning, eftersom antalet smittor har överskridit provtagningskapaciteten och personer som inte har riskfaktorer för en svår sjukdom eller kontakter inom hälso- och socialvården inte längre hänvisas till testning .

Enligt utlåtandet har man har försökt flytta personal från smittspårningen till andra uppgifter, men belastningen på smittspårningen är fortfarande stor. Belastningen påverkas också mycket av att man skriver de beslut om isolering och karantän som i tusental har ackumulerats under slutet och början av året och i städerna i tiotusental.

I utlåtandet konstateras att det inom HNS specialiserade sjukvård den 10 februari 2022 på morgonen vårdades 86 patienter på vårdavdelningar och 8 patienter på intensivvårds- och övervakningsavdelningar. Av patienterna som får vård på vårdavdelning har 40% på HUCS-sjukhusen varit på andra kohortavdelningar än covid-19-vård och därför har den främsta orsaken till deras sjukvård sannolikt varit någon annan sjukdom än covid-19-infektion. Hälften av patienterna inom intensivvården behandlas av någon annan orsak.

Antalet patienter som vårdas på bäddavdelning var som högst den 14 januari 2022, då antalet patienter var 134 och av dessa på kohortavdelningar 82. Antalet patienter som vårdas på kohortavdelningar har alltså ungefär halverats under en månad. En ökande andel av patienterna på vårdavdelningar vårdas på andra än covid-19-kohortavdelningar och den andelen kommer att öka när det finns många smittfall bland befolkningen. Antalet covid-19-patienter som fick intensivvård var som högst 17.1.2022, då antalet patienter var 26. Samtidigt var också antalet patienter inom primärvården som högst i kommunerna, 217 covid-19-patienter. Efter det har antalet personer som vårdas inom primärvården minskat till cirka en tredjedel (figur 1). På primärvårdsavdelningar fanns den 8 februari 2022 73 covid-19-patienter. Efter det har läget inom primärvården fortsättningsvis förbättrats en aning gällande covid-19-patienter och Helsingfors stad har kunnat flytta enskilda vårdare till andra uppgifter från covid-19-kohortavdelningar.

Enligt utlåtandet har antalet smittfall minskat och i och med det kommer antalet covid-19-patienter som vårdas på sjukhus också i fortsättningen att sakta minska och koncentrera sig allt mer på patienter som på grund av andra infektioner än covid-19 har blivit inlagda på sjukhus och som samtidigt har konstaterats ha en covid-19-infektion. Dessa kommer att belasta den specialiserade sjukvården i stor utsträckning eftersom patienterna måste isoleras från andra patienter för att förhindra fortsatt smittspridning och personalen måste använda skyddsutrustning. Det största problemet är för närvarande fortsättningsvis att hela patientkedjan stockas och att patienternas övergång till hälsocentralssjukhus, hemvård och vård dygnet runt har blivit långsammare, vilket påverkas av både personalens insjuknande och de resurser som behövs för att behandla covid-19-patienter. Som helhet håller läget inom hälso- och sjukvården emellertid på att förbättras.

I utlåtandet konstateras det att antalet laboratorieverifierade covid-19-smittor för fjärde veckan i rad håller på att minska i HNS-området, men att de fortfarande ligger på en betydligt högre nivå än under tidigare toppar av epidemin men på grund av överskridningen av testkapaciteten och ändrade kriterier för att hänvisas till test är det verkliga antalet smittfall ännu större och antalet smittfall som inte syns i statistiken är högre än under tidigare toppar av epidemin. Epidemin är därför inte över och risken för smittspridning är fortfarande klart högre än under tidigare toppar av epidemin.

Enligt utlåtandet har toppen av epidemin nåtts och man kan uppskatta att minst en tredjedel av befolkningen i HNS-området under de två föregående månaderna har blivit smittad av omikronvarianten. Genom detta tillsammans med färsk vaccinationer, särskilt den tredje vaccindosen som ger cirka 50% skydd mot covid-19-smitta, kommer uppkomsten av nya

smittfall oundvikligen att mattas av. I de två avloppsreningsverken i HNS-området har det under den gångna veckan och föregående vecka konstaterats betydligt lägre RNA-mängder av SARS-CoV2-viruset än tidigare, vilket passar bra in på att toppen av epidemin var några veckor tidigare, eftersom det tar cirka 2 - 3 veckor innan virushalten i avloppsvattnet minskar på grund av att utsöndringen fortsätter länge efter smittan. Smittspridningen har minskat efter den gradvisa avvecklingen av restriktionerna, även om sloandet av restriktionerna för de största offentliga tillställningarna från och med den 8 februari 2022 ännu inte syns i antalet smittor.

Enligt utlåtandet har smittorna under de senaste två månaderna i huvudsak riktats till befolkningen som är under 60 år, bakgrunden till det är sannolikt att den äldre befolkningen är mer värjer sig mot smitta och den goda vaccinationstäckningen avseende tre vaccindoser hos den äldre befolkningen. Därför finns det fortfarande gott om äldre befolkning som ännu inte har insjuknat i omikronvarianten och en liten andel av de vaccinerade som har fått omikronsmitta hamnar på sjukhus. I HNS-området finns det emellertid cirka 100 000 helt ovaccinerade vuxna över 20 år och kalkylmässigt skulle de bli ytterligare 10 000 - 20 000 nya sjukhusvårdsperioder på grund av covid-19-infektion. En del av dessa sjukhusperioder är visserligen redan förhindrade genom att vissa har genomlidit sjukdomen under början av året. Det är mest sannolikt att det under hela vintern - våren kommer att finnas ett betydande antal patienter som vårdas på sjukhus på grund av covid-19-infektion och vid sidan av andra orsaker till sjukhusvård dessutom samtidigt har covid-19-infektion. Om en betydande del av de ovaccinerade smittas inom en kort tid, kan behovet av sjukhusvård öka avsevärt. Detta förutsätter sannolikt att samhälleliga begränsningsåtgärder som begränsar möjliga smittor införs på nytt. Risken för att en stor folkmängd insjuknar samtidigt minskas tack vare det erhållna skyddet mot smittor genom sjukdomen och det partiella vaccinationsskyddet samt ett gott skydd mot svår sjukdom och därför är det för närvarande svårt att se nödvändigheten i att sammankomstbegränsningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande ska vara i kraft.

Med hänvisning till det som tidigare konstaterades i utlåtandet anser HNS att det inte finns nödvändiga grunder för att förlänga sammankomstbegränsningarna enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och HNS föreslår att beslutet upphävs från och med den 14 februari 2022.

I fråga om förordnandet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar konstateras det i utlåtandet att läget fortsättningsvis är svårare när det gäller smittor än under tidigare toppar av epidemin och att antalet patienter som vårdas på sjukhus nästan motsvarar tidigare toppar av epidemin, även

om läget inom intensivvården är betydligt bättre. Därför är det vid ordnandet av olika evenemang fortsättningsvis nödvändigt att fortsätta hälsosäkerhetsåtgärderna som syftar till att förebygga smittspridning.

När det gäller uppfyllande av lagens särskilda förutsättningar för ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar konstateras det i utlåtandet att smittspårningen i kommunerna inom HNS-området är riktad enbart till situationer med hög risk, såsom vårdinrättningar och hälso- och socialvårdspersonal. Det går inte att spåra andra smittor och inte ens få information om de flesta smittorna för smittspårning, eftersom antalet smittor har överskridit provtagningskapaciteten och personer som inte har riskfaktorer för en svår sjukdom eller kontakter inom hälso- och socialvården inte längre hänvisas till testning.

I utlåtandet konstateras vidare att smittorna sprids som endemiska och att det fortfarande finns en stor smittrisk vid kontakter mellan människor. Smittrisken är större än under tidigare toppar av epidemin. I HNS-området finns det fortfarande cirka 100 000 personer helt utan det skydd som vaccination ger mot den svåra formen av covid-19 och efter den nya tredje vaccindosen ger vaccinationen endast ett partiellt skydd mot smitta, och därför är det skäl att fortsättningsvis försöka undvika möjliga smittor vid möten med människor på alla möjliga sätt.

I fråga om förordnandet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar konstateras att hela HNS-området är epidemiområde och beslutet är nödvändigt i hela HNS-området. Frågan har diskuterats i Nylands regionala samordningsgrupp 10.2.2022, där nödvändigheten också har tagits upp av kommunernas företrädare.

HNS anser att ett förordnande enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar bör vara i kraft åtminstone till slutet av mars eftersom man inte kan förvänta sig att epidemin och smittrisken ska upphöra eller sjunka till en låg nivå före det.

HNS anser inte att det behövs några andra åtgärder som ingår i regionförvaltningsverkets behörighet.

I utlåtandet konstateras det vidare att i och med att den högsta toppen av epidemin har passerats och läget inom hälso- och sjukvården har jämnats ut har lagens förutsättningar för de kraftigaste stängningsåtgärderna enligt 58 g § redan för ett par veckor sedan upphört och nu föreslås också att sammankomstbegränsningarna enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska avvecklas eftersom de inte kan anses vara nödvändiga i det här läget. Det finns fortfarande en risk för att antalet smittor snabbt ökar i kontakterna bland befolkningen och också en liten risk för att läget avsevärt försämras och sjukvårdens belastning betydligt ökar. Andelen smittade till följd av omikronvarianten har ökat snabbt bland befolkningen och

vaccinationen ger fortfarande åtminstone delvis skydd mot sjukdom med symtom och fortfarande ett gott skydd mot svår form av sjukdomen. På basis av ovan verkar det på det hela taget osannolikt att läget inom sjukvården avsevärt och snabbt ska försämrats. Därför har nödvändigheten att begränsa sammankomsterna för närvarande upphört, men man bör kunna agera på ett hälsosäkert sätt och minska smittrisen vid sammankomsterna. Därför är besluten enligt 58 d § fortfarande nödvändiga, men de hindrar inte sammankomster eller näringsverksamhet och därför torde deras negativa konsekvenser bli mycket liten. Hälsosäker verksamhet har kunnat genomföras redan under en längre tid, och i media har olika aktörer konstaterat att verksamheten uppfyller verksamhetsmodellerna enligt 58 d § i lagen.

Som bilaga till utlåtandet lämnades data om incidensen av laboratorieverifierade SARS-CoV2-smittor i HNS-området enligt kommun i tvåveckorsperioder per 100 000 invånare och data om vaccinationstäckningen mot covid-19 i kommunerna i HNS-området. När det gäller uppgifterna om incidens har det konstaterats att man vid tolkningen ska beakta de problem med uppdateringen av registret över smittsamma sjukdomar som felaktigt kan minska incidensen något.

Slutsatser

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får besluten som avses i 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Nylands regionala samordningsgrupp har i likhet med huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp och kommunerna i HNS-området utanför huvudstadsregionen föreslagit att regionförvaltningsverket avvecklar sammankomstbegränsningarna enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar från och med den 14 februari 2022.

Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts utlåtande har toppen av epidemin nåtts och man kan uppskatta att minst en tredjedel av befolkningen i HNS-området under de två föregående månaderna har blivit

smittad av omikronvarianten. Genom detta tillsammans med färsk vaccinationer, särskilt den tredje vaccindosen som ger cirka 50% skydd mot covid-19-smitta, kommer uppkomsten av nya smittfall oundvikligen att mattas av. I de två avloppsreningsverken i HNS-området har det under den gångna veckan och föregående vecka konstaterats betydligt lägre RNA-mängder av SARS-CoV2-viruset än tidigare, vilket passar bra in på att toppen av epidemin var några veckor tidigare, eftersom det tar cirka 2 - 3 veckor innan virushalten i avloppsvattnet minskar på grund av att utsöndringen fortsätter länge efter smittan. Smittspridningen har minskat efter den gradvisa avvecklingen av restriktionerna, även om slopandet av restriktionerna för de största offentliga tillställningarna från och med den 8 februari 2022 ännu inte syns i antalet smittor.

Enligt utlåtandet har smittorna under de senaste två månaderna i huvudsak riktats till befolkningen som är under 60 år, bakgrunden till det är sannolikt att den äldre befolkningen är mer värjer sig mot smitta och den goda vaccinationstäckningen avseende tre vaccindoser hos den äldre befolkningen. Därför finns det fortfarande gott om äldre befolkning som ännu inte har insjuknat i omikronvarianten och en liten andel av de vaccinerade som har fått omikronsmitta hamnar på sjukhus. I HNS-området finns det emellertid cirka 100 000 helt ovaccinerade vuxna över 20 år och kalkylmässigt skulle de bli ytterligare 10 000 - 20 000 nya sjukhusvårdsperioder på grund av covid-19-infektion. En del av dessa sjukhusperioder är visserligen redan förhindrade genom att vissa har genomlidit sjukdomen under början av året.

Enligt HNS bedömning är det mest sannolikt att det under hela vintern - våren kommer att finnas ett betydande antal patienter som vårdas på sjukhus på grund av covid-19-infektion och vid sidan av andra orsaker till sjukhusvård dessutom samtidigt har covid-19-infektion. Om en betydande del av de ovaccinerade smittas inom en kort tid, kan behovet av sjukhusvård öka avsevärt. Detta förutsätter sannolikt att samhälleliga begränsningsåtgärder som begränsar möjliga smittor införs på nytt. Risken för att en stor folkmängd insjuknar samtidigt minskas tack vare det erhållna skyddet mot smittor genom sjukdomen och det partiella vaccinationsskyddet samt ett gott skydd mot svår sjukdom och därför är det för närvarande svårt att se nödvändigheten i att sammankomstbegränsningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande ska vara i kraft.

HNS anser att det inte finns nödvändiga grunder för att förlänga sammankomstbegränsningarna enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och HNS föreslår att beslutet upphävs från och med den 14 februari 2022.

I fråga om förordnandet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar konstateras det i utlåtandet att läget fortsättningsvis är svårare när det

gäller smittor än under tidigare toppar av epidemin och att antalet patienter som vårdas på sjukhus nästan motsvarar tidigare toppar av epidemin, även om läget inom intensivvården är betydligt bättre. Därför är det vid ordnandet av olika evenemang fortsättningsvis nödvändigt att fortsätta hälsosäkerhetsåtgärderna som syftar till att förebygga smittspridning.

Med beaktande av ovan och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts utlåtande i egenskap av sakkunnig anser Regionförvaltningsverket i Södra Finland att ett beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte längre är motiverat i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland upphäver förordnandet enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar (ESAVI/4786/2022) som meddelades 7.2.2022 för kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt för perioden 14.2.2022-22.2.2022.

Till den del som det i beslutet (ESAVI/4786/2022) var fråga om förutsättningar för användning av utrymmen enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar är förordnandet i fråga fortsättningsvis i kraft enligt beslutet till och med 22.2.2022. Regionförvaltningsverket bedömer senare separat förlängningen av förordnandet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Enligt det aktuella förordnandet med stöd av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar ska användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ordnas så att man kan förebygga risken för smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 58 §, 58 d §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information i ärendet ges vid behov av överinspektör Oona Mölsä, tfn 029501 6000 (växeln).

överdirektör Merja Ekqvist

överinspektör Oona Mölsä

BILAGOR Bilaga 1, Kommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgIFT

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med 11.3.2022. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida avi.fi/sv/offentliga-delgivningar.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande publicerades på regionförvaltningsverkets webbplats.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som ombes informera kommunernas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar om beslutet

Polisinrätningarna i Helsingfors, Östra Nyland och Västra Nyland

Räddningsverken i Helsingfors stad, Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Statskontoret

Avgiftsfritt